

Predrag Bojinović

REKVIJEM (poglavlje iz romana *23 o snovima i legendama*)

Onomad, davno nekad, kada je Rade još krčio put za nas u srednjoj školi, doveo nam je njih trojicu sa kojima se on zbližio tamo u nepoznatom svijetu. Oni su vrlo brzo i neosjetno postali dio nas. Željko je veseo i blesav. Ponekad dosadno neobavezan i pričljiv. Ahmet je tih, ponekada izgleda zbunjen i izgubljen. Svira gitaru, ali samo klasičku. Svaki naš uporni navalentni nagovor da svira nešto drugo nešto novo, propada. On to jednostavno ne umije. Ali Baha svira sjajno. Kod njega slušamo isključivo Pink Floyd. Za Ahmeta je sva muzika počela i završila ovim bendom. Već napamet znam sve stvari sa Tamne strane mjeseca i Wish you were here. Čudno, ali nisu mi dosadili, sjajna je to muzika, ali moram da pokušam Ahmeta ubijediti da postoji još neka. Albin je posebno tih, gotovo stidljiv. Svoje mišljenje o bilo čemu izgovara rijetko, osim ako treba iz nekog razloga da se spori sa brbljivim Željkom, kao da mu dosadi ponekad pa prsne, ali na neki tih način, a potom opet učuti. Željko, naravno, nikad ne prestaje da priča.

Albin ima jednu veliku tajnu koja me i te kako privlači. Posjeduje kompletnu kolekciju stripova Alan Ford. Ne vjerujem mu, jer to nije moguće, ali on to prosto ustvrdi, ne očekuje da mu se vjeruje, jer istina koju on izgovara ne traži provjeru. Tražim da mi donese neke brojeve, ali on to kategorično odbija. Njegova kolekcija nikada ne napušta njegovu sobu, o tome ne može da se pregovara niti razgovara. On živi u Podbriježju, to je na drugom kraju grada, pa još dalje, čak iza Željezare. Ali, Alan Ford me privlači, još više sama pomisao da se na jednom mjestu mogu naći svi brojevi, u šta i dalje ne mogu da vjerujem. Idem u te daleke krajeve po sumornom jesenskom danu, kišica sipi, ali ne kvasi mnogo. Vazduh je kod njega, u tim dalekim krajevima, još teži i gušći, čini se da može da se zagriže. A put je dug, skoro nestvarno daleko. Zašto nisam išao busom? Ima li uopšte bus linije dovde? Napokon stižem, iako sam već pomislio da sam zalutao i da neću imati snage da se vratim kući. U njegovoj kući (živi

u kući ne u stanu) vazduh je malo drugačiji nego napolju, može da se diše. U polumračnoj sobici zaista pronalazim veliku urednu gomilu stripova. Još uvijek ne vjerujem iako vidim redne brojeve na svakoj naslovnici. O ovome sam samo slušao priče koje su se graničile sa fantastikom ili legendom. Pošto on, kao i Ahmet, zaista voli i fantastiku, tu su uredno složeni i gotovo svi brojevi Sirijusa. Priznaje da nema sve, ali da će pokušati da ih kompletira. Mada, ponosan je da ima sve brojeve u kojima su Asimov i Klark, a oni i jesu najbitniji. Potpuno sam saglasan sa njim, udivljen onime što vidim. Dok srkućemo kafu i sok koje nam je donijela njegova majka, uzimam prvi broj Alana Forda (Sirijus bih volio naknadno čitati), ali tu već nastaje problem. Albin ne dozvoljava da se primjerak uzima olako, da se stranice premotavaju, da se drže jednom rukom, dok drugom rukom držim šoljicu sa kafom. Proliće se slučajno, uprljati hartiju, to se ne smije. Čitanje njegovih stripova se vrši tako što se primjerak drži sa obje ruke, pažljivo i sa dva prsta obje ruke. Stranice se okreću pažljivo, gotovo religiozno, da se izbjegne gužvanje i cijepanje. To je malo naporno, gubi se smisao čitanja stripa, pogotovo ovakvog. Onkraj sobe stoji gramofon i ploče. Ja poželim i njih da pregledam, plašim se da će mi i za to reći neko pravilo, međutim, on to olako dopušta dok mi govori da on i nema neke ploče, bar ne one popularne. Gledam ga zainteresovano, prilazim pločama i listam ih. Klasika, sve njegove ploče su klasika. Doduše, promakne i kod njega poneka ploča Pink Floyda i Tendžerin drima, što je u skladu sa Sirijusem, ok, ali ostale su klasika....

Moje poznavanje ove vrste muzike je krnje, nedostatno i loše. Ono malo znanja iz škole ne mogu ni da računam, osim teorijskog dijela jer mi je korespondiralo sa istorijom pa sam ga prilično usvojio. Poznajem imena, pravce i teorije, ali muziku gotovo da ne znam uopšte. Na televiziji i radiju se klasična muzika pušta samo u danima žalosti, kada neki poznati i priznati revolucionar ili rukovodilac umre, a i tada su to neke gotovo nepodnošljive arije sa vrištećim ženskim sopranima. Čak i kada bih iz radoznalosti želio da to poslušam malo bolje, moji ukućani su gasili televizor jer nisu mogli da podnesu takvu vrstu muzike. Jedino mjesto gdje se sa tom muzikom srećem na ti, jeste

Novogodišnji koncert iz Beča. Tada me niko ne ometa jer su svi još pospani i nezainteresovani, uspijevam da odgledam i slušam taj koncert u miru. A ovdje kod njega je klasična muzika gotovo jedina koja postoji. Istina, to i nije klasika, pretežno je to barokna muzika, jer klasičari su došli poslije (toliko znam iz škole), ali i dalje je to ona vrsta muzike koja je za mene pomalo mistična, odbojno – privlačna. Vidim, Bah je dominantan, ali tu su i Albinoni, Vivaldi, Hendl... i još mnogo toga. Ali, Bah je zakon, kaže Albin. Pitam ga otkud to da sluša ovu vrstu muzike, gdje i kako je to usvojio, možda od roditelja, mada mi oni ne liče na nekoga ko to voli i njeguje. Kaže u crkvi je zavolio tu muziku a Baha naročito, slušajući orgulje. Njegovi su predani katolici, i on sa njima ide u crkvu svake nedelje. Muzika sa velikih orgulja je sastavni dio mise kao i molitva, šta je njemu bliže ne znam, ali je sigurno da u crkvu ide prvo zbog orgulja, a potom i ostalog. Ništa se ne može porediti sa zvukom velikih starih orgulja na mijeh, kaže on. I Bah i sva ostala muzika zvuči drugačije. Eto, tako je počelo kod mene, završava svoj škrti monolog.

Slušamo muziku uz rijedak razgovor. On ne voli mnogo da priča o muzici, samo je sluša. Ja pokušavam da čitam Alan Ford, ali ne ide uz ovakvu muziku. Bah je previše mračan, previše ozbiljan. Alan Ford gubi smisao uz njega. Pokušavam sa Albinonijem, on je malo italijanski nježniji, ali ni to ne pomaže, i dalje sarkazam stripa luta i ne može da dosegne do mog osmijeha uz ovakvu muziku. Pronalazim Mocarta. Ponadam se da će ovaj najveći veseljak među muzičarima malo da popravi atmosferu, ali onda vidim da je to Rekvijem. To je jedina njegova ploča u ovoj kolekciji. Posmrtna muzika koju je mali dječak, Božije dijete, stvorio sam za sebe. Svoj lični muzički oproštaj od svijeta. Puštamo ga i slušamo u Albinovoj maloj prohladnoj sobi. Slaba svjetlost sivog dana škrtu ulazi kroz prozor, a mi i ne želimo više svjetlosti. Dodatno i sami zagušujemo svjetlost i dah dimom cigareta, ali to se nekako uklapa u opštu atmosferu Rekvijema.

Kako neko može da komponuje svoju sopstvenu smrt? Makar on bio veliki Amadeus, kako to može i kako to uopšte biva? Da li je znao, predosjećao ili... možda želio? Dolaze mi naše smrti i odlasci, koje su tako rano počele. Neke voljne, a neke i ne, ali sve redom nasilne i grube. A zar smrt može biti drugačija? Da li su oni to željeli, iako su ih ponekada i sami počinili, da li su oni, koji ih nisu sami počinili sami prizvali iste te smrti i odlaske?

Prvo je bila Goga. Ta divna i vesela djevojka, koju smo svi voljeli. Bili čak i potajno zaljubljeni u nju, iako je bila mnogo starija od nas. Smeđa duga kosa koja vijori dok ona skakuće sitno lupkajući štiklama, veseli zvonki glas i osmijeh... osmijeh koji nikada ne zalazi, nego se širi uokolo na sve koje dotakne. Vijest o njenoj smrti nas je ukočila, zaprepastila. Okupili smo se kod Radeta, neko je donio i bocu vina, slušali smo ploče, njoj u čast birajući samo tužne i lijepo ljubavne pjesme. Kada je vino počelo da djeluje, počeli smo da pripremamo naš oproštajni rekvijem – recital prevodeći pjesme sa omota albuma. Bitali smo one najprikladnije, prevodili sa engleskog samouvjereno dodajući svoja tumačenja stihovima, kreirali svoju frankeštajn oproštajnu pjesmu i zaklinjali se da ćemo ići na sahranu i čitati je. Naravno, kada je vino izlapolilo, shvatili smo da je to što smo stvorili potpuno neprilično. I na sahranu nismo otišli. Žalost je bila prevelika, kao i njena ljubav zbog koje je ostavila život iza sebe.

Poslije se desio Panco. Kažu da je bježao od murije kroz voz, dok je ovaj jurio punom brzinom. Možda nije imao kartu (sigurno nije) ili su ga jurili zbog nečega (on je uvijek bježao) pa je pomislio da može da ih zavara izlaskom na vrata vagona. To je stari trik, skupiš se na stepenicama vagona i čekaš da murija prođe. Izgleda da nije dočekao da prođe, izgleda da se okliznuo sa stepenica. Ili je, kako neki kažu, pokušao da pređe u drugi vagon. Svejedno, poginuo je. Niko nije žalio za njim. Za mnoge je njegova smrt bila olakšanje jer on je imao potencijal da postane psihopatski kriminalac, a njegove ispade i izživljavanja su mnogi još dugo pamtili. Niko ga nije žalio.

Onda je stigla vijest da je Gale poginuo. To je bila toliko nevjerovatna i nemoguća vijest, smiješna. Jebote, nemoguće. Neko se zajebava, to je prosto nemoguće. Kako on da pogine, pa on je besmrtn, on je veseljak i litalica, on je moj Glasonoša. Pa on je već drugi iz ljubičaste zgrade. Kako??? To nije moguće! Ali bilo je. Niko od nas nije primijetio kada je on nestao, udaljio se nekuda. Viđali smo ga sve rjeđe, a onda i nikako. Objašnjenje vijesti je bilo veoma logično i moguće. Stvarno i tvrdo. To je i ličilo na njega, da ode na takav glup i brz način, tamo u Njemačkoj. Sa svojom ekipom je bježao od murije. Kažu da su roknuli neku zlataru ili nešto slično, murija je bila blizu, ganjala ih, a oni su se, bježeći od njih, zakucali autom i... eto. Nema više mora Glasonoše.

A prije samo nekoliko mjeseci, na kraju ljeta, stigla

je vijest da je Hajro poginuo. Od svih ovih vijesti ova je bila najmanje mogućna. Nevjerovatna, iskrivljena, lažna. Otkuda, kako... On je takođe počeo pomalo da se povlači, odlazi, tražeći neku svoju, samo svoju porodicu. Našao je i bio je srećan neko vrijeme. Viđali smo ga rijetko, samo u prolazu kako u zagrljaju svoje nove porodice traži neki novi dom. Njemu se nije dalo sa porodicom i domom. Njena strana nije mogla da prihvati da se on zove kako se zove, a ona opet nije mogla bez njega, kao ni on bez nje. Odlučili su da odu zajedno, baš kao Romeo i Julija. Da li sam patetičan kada ih tako poredim? Nisam! Njihov odlazak je čak i gori od odlaska Šekspirovih junaka. Ovo nije patetika, ovo je istinska tragedija. Ona je uzela pištolj svoga oca, njime su skončali svoj boravak među nama. Da to je tragedija! Julija nije uzela očev mač ili otrov. Doživjeti

da ti se kćer ubije tvojim pištoljem, zbog tvoje gluposti, to jeste tragedija. Njihova tijela su pronašli pored rijeke, malo uzvodno od naše škole. Rijeka je već odavno prestala da mi šapuće, tada je već plakala, zapljuskujući sitnim talasima njihova stopala. Na ovu sahranu smo išli. Veliki bijeli kovčeg smo posmatrali izdaleka, nismo mogli da priđemo bliže, a nismo ni imali snage za to.

Smrt nam se sve više bliži. Sve je bliža i osjetnija. Ne možemo više da je ignorišemo. Rekvijem se završava, Albin govori malo, škrtio i nerazumljivo. Ja moram da idem, ne mogu više da slušam ovu muziku danas. Vraćam se kući kroz mnogo tamnije sivilo. Dugačak je put do kuće, nadam se da će se usput razvedriti. Pomišljam kako više ne umijem, ne sjećam se kako se diše pod vodom.